

*Załącznik
do uchwały nr XXI/145/2008
Rady Gminy Pokój
z dnia 25 sierpnia 2008r.*

**STRATEGIA ROZWOJU EDUKACJI
W GMINIE POKÓJ
DO ROKU 2013**

2008

Spis treści	strona
I. Wstęp	3
II. Inwentaryzacja zasobów gminy w kontekście edukacji	4
II.1. Lokalizacja i ogólna charakterystyka geograficzna	4
II.2. Ludność gminy	4
II.3. Infrastruktura społeczna (szkoły, kultura, ochrona zdrowia)	5
II.3.1. Baza edukacyjna	7
II.3.2. Diagnoza nauczania	10
II.3.3. Liczba urodzeń na przestrzeni lat 1992-2007	11
III. Analiza SWOT	12
III.1 Analiza SWOT dla edukacji w Gminie Pokój	13
IV. Kierunki Rozwoju Edukacji Gminy Pokój.....	14
IV.1 Misja	14
IV.2 Cele strategiczne	15
IV.3 Cele operacyjne – zadania	16
V. Źródła finansowania	22
V.1. Finansowanie zadań objętych planowaniem strategicznym na lata 2007-2013.....	22
V.2 Część oświatowa subwencji	24
V.3 Środki własne	28
V.4 Dotacje	30
V.5 Kredyty, pożyczki obligacje	32
V.6. Możliwości finansowania zadań z zakresu rozwoju edukacji z funduszy	34

I. WSTĘP

Niniejszy dokument opracowany został przez Zespół powołany Zarządzeniem Nr 61/2008 Wójta Gminy Pokój z dnia 25 lutego 2008r. Zespół liczył 15 osób. W skład Zespołu weszli przedstawiciele wszystkich jednostek oświatowych Gminy Pokój, przedstawiciele rad rodziców oraz przedstawiciel Urzędu Gminy Pokój. Część finansową opracował skarbnik Gminy Pokój - Marcin Maryjowski

Uwarunkowania prawne i powiązanie z innymi dokumentami:

Strategia, w zaproponowanym kształcie, jest nie tylko wizją przyszłości edukacji w Gminie Pokój. Choć podstawowym źródłem edukacji są szkoły to jednak strategia swoim zasięgiem obejmuje również grupy społeczne, które swoją działalnością wykraczają poza podstawowy zakres edukacji. Założenia tego dokumentu wpisują się w „*Strategię Gminy Pokój do roku 2010*” oraz stanowią integralną część innego dokumentu, niezbędnego dla planowego rozwoju gminy jakim jest „*Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pokój na lata 2005-2006 z perspektywą realizacji w latach 2007-2013*”. Dokument ten także musi być kompatybilny ze „*Strategią Rozwoju Edukacji na lata 2007-2013 przyjętą przez Ministerstwo Edukacji Narodowej*”.

W opracowaniu niniejszej Strategii uwzględniono ponadto:

- *Strategię rozwoju edukacji na obszarach wiejskich na lata 2007-2013.*
- *Modelowy program wykorzystania walorów przyrodniczo – krajobrazowych Stobrowskiego Parku Krajobrazowego w procesie rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy Pokój.*
- *Wieloletni program inwestycyjny dla Gminy Pokój na lata 2008-2011.*

Potrzeba opracowania strategii wyniknęła z kilku przesłanek. Najważniejszą z nich jest zaplanowanie działań umożliwiających optymalne wykorzystanie warunków zewnętrznych (możliwość sięgania po zewnętrzne środki finansowe) do poprawy jakości kształcenia w placówkach Gminy Pokój. Placówki oświatowe, środowisko biznesu, organizacje pozarządowe, oraz instytucje kultury powinny wspólnie tworzyć społeczeństwo rozwijające się.

Ponadto niewykorzystany w szkołach potencjał oraz zmieniające się przepisy prawa oświatowego determinują potrzebę określenia kierunków działania wykraczających ponad podstawowy zakres działalności dydaktycznej.

* * *

II. INWENTARYZACJA ZASOBÓW GMINY W KONTEKŚCIE EDUKACJI

II.1. Lokalizacja i ogólna charakterystyka geograficzna

Gmina Pokój jest gminą o charakterze leśno - rolniczym, leży 165 m n.p.m, w środkowej części województwa opolskiego na północ od jego stolicy, w kompleksie leśnym Borów Stobrawskich, na Nizinie Śląskiej. Powierzchnia gminy wynosi 133 km², zamieszkuje ją ponad 5500 osób. Sieć osadniczą tworzy 18 jednostek osadniczych, w tym 13 wsi sołeckich: Dąbrówka Dolna, Domaradz, Domaradzka Kuźnia, Fałkowice, Kopalina, Krogulna, Krzywa Góra, Lubnów, Ładza, Pokój, Siedlice, Zawisć i Zieleniec oraz 5 przysiółków Domaradza: Jagienna, Żabiniec, Paryż, Kozuby, Świercowskie.

Powstanie w 1990r. samorządowych gmin pozwoliło na autonomię i samodzielne podejmowanie zadań. Podjęte zostały działania zmierzające do nadrobienia wieloletnich zaniedbań. Zmiany doprowadziły do uporządkowania sieci szkół, spraw kadrowych oraz poprawy stanu budynków. Obecnie placówki oświatowe posiadają wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną. Dobrze zorganizowany jest dowóz uczniów, opieka w świetlicach, nauka języków obcych. Placówki wyposażone są w pracownie informatyczne. Uczniowie mogą korzystać z oferty zajęć pozalekcyjnych. Gmina wprowadziła również zajęcia edukacyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym jako jeden z elementów wyrównywania szans edukacyjnych tworzenia warunków do pełnego rozwoju.

II.2. Ludność gminy

Ludność gminy jest zróżnicowana po względem zamożności i zasobów materialnych. W gminie utrzymuje się duże bezrobocie. Mimo jej rolniczego charakteru, nieliczne rodziny utrzymują się z rolnictwa. W gminie na szeroką skalę rozpowszechniona jest emigracja zarobkowa. Utrzymująca się tendencja, niekorzystnie wpływa na proces wychowawczo -

edukacyjny dzieci. Niepokojącym jest fakt częstego pozostawiania dzieci pod opieką dziadków. Przyrost naturalny jest niewielki. Na przestrzeni lat obserwujemy niepokojący spadek urodzeń. Niekorzystna struktura wykształcenia mieszkańców Gminy Pokój odnotowana 2003r. w przedziale wiekowym, od 19 lat do 65, ulega poprawie. We wskazanym okresie 37% ludności miało zaledwie podstawowe wykształcenie, natomiast wyższe tylko 5%.

Bardzo ważnym faktem jest istnienie na terenie Gminy stowarzyszenia –lokalna grupa działania - *Stobrawski Zielony Szlak* oraz *Stowarzyszenia Pokój*, które skupiają wokół siebie osoby ukierunkowane na pozyskiwanie środków finansowych z zewnętrznych źródeł, w tym unijnych. Pozyskiwane środki przeznaczone są w szczególności na pielęgnowanie zasobów przyrodniczych gminy oraz wspieranie środowiska lokalnego w zakresie infrastruktury społecznej w tym szeroko pojętej edukacji. Zasadniczą pomoc przy pozyskiwaniu środków udziela Gmina Pokój poprzez wykwalifikowanych i mających doświadczenie pracowników.

II.3. Infrastruktura społeczna (szkoły, kultura, ochrona zdrowia)

Infrastruktura społeczna najbardziej rozwinięta jest w miejscowości Pokój. Znajduje się tu centrum gminy i najważniejsze instytucje: Urząd Gminy, Szpital Pulmonologiczno – Rehabilitacyjny, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „WW MED”, Bank Spółdzielczy, Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Ochotnicza Straż Pożarna, kościół katolicki i ewangelicki.

Bazę edukacyjną w Gminie Pokój tworzą:

1. Zespół Szkół Gimnazjalnych w skład którego wchodzi Publiczne Gimnazjum w Pokoju i Publiczne Gimnazjum dla Dorosłych w Dąbrówce Dolnej,
2. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Wincentego Witosa w Pokoju,
3. Szkoła Podstawowa im. Jakuba Kani w Domaradzu,
4. Publiczne Przedszkole w Pokoju z oddziałami zamiejscowymi w Domaradzu i Lubnowie.

Publiczne Gimnazjum dla Dorosłych działa w strukturze Środowiskowego Hufca Pracy, który podlega pod Ochotniczy Hufiec Pracy w Opolu. Słuchacze Publicznego Gimnazjum dla Dorosłych pochodzą głównie z terenu powiatu namysłowskiego i kluczborskiego. Nadzór pedagogiczny w obszarze dydaktyki sprawuje dyrekcja Zespołu

Szkół Gimnazjalnych w Pokoju. Z uwagi na utworzenie i funkcjonowanie Środowiskowych Hufców Pracy w Namysłowie i Oleśnie istnieje realne zagrożenie coraz mniejszego naboru słuchaczy do placówki. Dodatkowym problemem są pogarszające się warunki techniczne i brak spełnienia norm określonych wieloma przepisami prawa. Konsekwencją tych czynników **może być likwidacja placówki.**

Wszystkie budynki oświatowe w Gminie Pokój wymagają termomodernizacji. Inwestycja ta planowana jest na lata 2008-2010. Środki na tę inwestycję pochodzą będą z budżetu gminy, pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu oraz z kredytu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej. W ramach inwestycji zostaną wymienione okna, instalacja co, ocieplone zostaną budynki, uzupełniona i pomalowana zostanie elewacja.

Wszystkie szkoły wyposażone są w pracownie komputerowe. Biblioteki oraz świetlice wyposażone są pomoce dydaktyczne w podstawowym zakresie.

Szkoła Podstawowa w Pokoju oraz Gimnazjum w Pokoju funkcjonują w jednym kompleksie. Do dyspozycji uczniów Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w Pokoju jest jedna sala sportowa, salka do gimnastyki korekcyjnej, boisko, biblioteka z czytelnią oraz stołówka szkolna. Od 2007r. obiekt gimnazjum wyposażony jest w 9 kamer wizyjnych. Kamery zakupione zostały w ramach programu „0 tolerancji dla przemocy”.

Szkoła Podstawowa w Domaradzu nie posiada pełnowymiarowej sali gimnastycznej oraz utwardzonego boiska przyszkolnego. Część obiektu szkoły została dobudowana w latach 2000/2001 w związku ze zwiększeniem liczby oddziałów. Obecnie nie wszystkie sale lekcyjne są wykorzystane. Na 6 oddziałów w szkole jest 12 sal lekcyjnych. Niektóre z nich zostały zaadoptowane na potrzeby szkoły, w tym na szatnię i przebieralnię dla uczniów, salę gimnastyczną oraz stołówkę szkolną. Ponadto szkoła udostępniła jedną salę lekcyjną na filię Gminnej Biblioteki Publicznej, która swoją siedzibę ma w Pokoju. Zamiarem dyrekcji szkoły jest adaptacja 2 sal lekcyjnych (w dobudowanej części szkoły) na salę gimnastyczną. Przedsięwzięcie to przewidziane jest do realizacji na 2008r. W obrębie szkoły brakuje placu zabaw dla młodszych dzieci.

Z uwagi na konieczność odpowiedniego zorganizowania zajęć lekcyjnych, w tym wychowania fizycznego w Gimnazjum i Szkole Podstawowej w Pokoju, lekcje we wszystkich placówkach rozpoczynają się i kończą o różnych godzinach. To powoduje zwiększenie kosztów dowozu uczniów do szkół. Codziennie autobusy szkolne wraz

z opiekunami pokonują trasę **ponad 400 km**. Ponożone przez Gminę miesięczne koszty dowozów uczniów do szkół z terenu Gminy Pokój to 35.000,00 zł (w tym dowozy uczniów niepełnosprawnych do innych placówek – Namysłów, Kup).

W Gminie funkcjonuje Publiczne Przedszkole z siedzibą w Pokoju i dwoma oddziałami zamiejscowymi w Domaradzu i Lubnowie. Najlepiej zorganizowana jest placówka w Pokoju, najtrudniejsze warunki lokalowe są w Domaradzu. Miejsca w przedszkolu wykorzystane są optymalnie. Na 125 miejsc do przedszkola przyjętych jest 124 dzieci. Wiele dzieci uczęszcza do przedszkolnych oddziałów spoza miejscowości, w której znajduje się przedszkole. Gmina osiągnęła dobry wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej. **Aktualnie ponad 53% dzieci w wieku 3-5 lat objętych jest opieką przedszkolną.** Należy jednak podkreślić, iż nadal istnieje także lista dzieci oczekujących na miejsce w przedszkolu. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom społecznym, Rada Gminy Pokój w dniu 25 lutego 2008r. podjęła uchwałę intencyjną o zamiarze zmiany struktury organizacyjnej Szkoły Podstawowej w Domaradzu poprzez utworzenie w niej oddziału przedszkolnego „0”. Do tego oddziału uczęszczać będą dzieci sześciolatnie z Domaradza i Lubnowa. Tym sposobem powstaną wolne miejsca dla młodszych dzieci. Zwiększy się dostęp do przedszkola. Zabieg ten jednak nie wpłynie na poprawę bazy lokalowej w oddziale w Domaradzu. Obiekt ten wymaga gruntownego remontu. Należy wymienić instalację wodno – kanalizacyjną, instalację co, doposażenia wymaga także plac zabaw.

II.3.1 Baza edukacyjna

Wskaźniki charakteryzujące system szkolny w latach 2007-2013

Stan na grudzień 2007r.

Tabela nr1

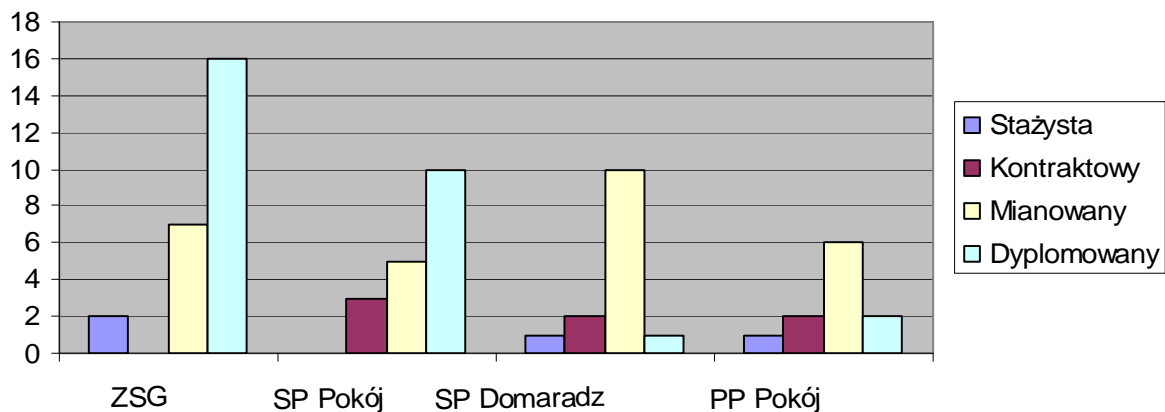
szkoła	uczniowie	liczb uczniów dojeżdżających	Nauczyciele- etaty	Stopnie awansu zawodowego				Pracownicy niepedagogiczni -etaty	oddziały	Budżet na placówkę 2007	Wynagrodzenie Nauczycieli 2007	Kadra administracyjna***	wydatki t w na lucznia
				Stażysta	Kontraktowy	Mianowany	dplomowany						
Zespół Szkół Gimnazjalnych **	259 201	156	19,42	2	-	7	16	8,5	13 10	1.358.804	1.127.980	163.510,95	5.266,68
SP Pokój	176	83	15	0	3	5	10	8	8	922.587	767.449	89.095,73	5.241,97
SP Domaradz	136	120	7,6	1	2	10	1	6	6	809.413	651.949	86.615,16	5.823,11
PP Pokój*	122	65	10	1	2	6	2	7,5	5	653.524	465.436	109.883,10	5.228,19

* liczba przedszkolaków obejmuje także oddziały zamiejscowe

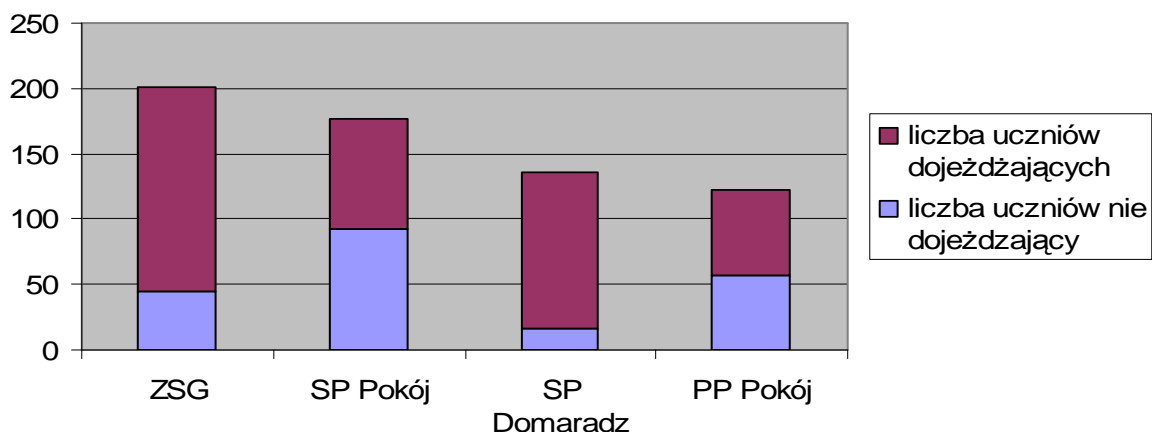
** wraz z Dąbrówką Dolną

*** za okres I-XII 2007

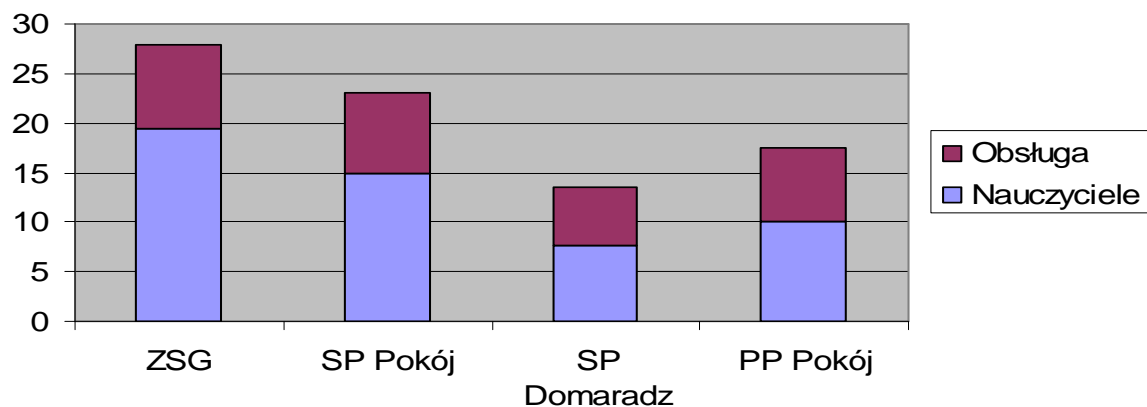
Struktura zatrudnienia nauczycieli według stopnia awansu zawodowego

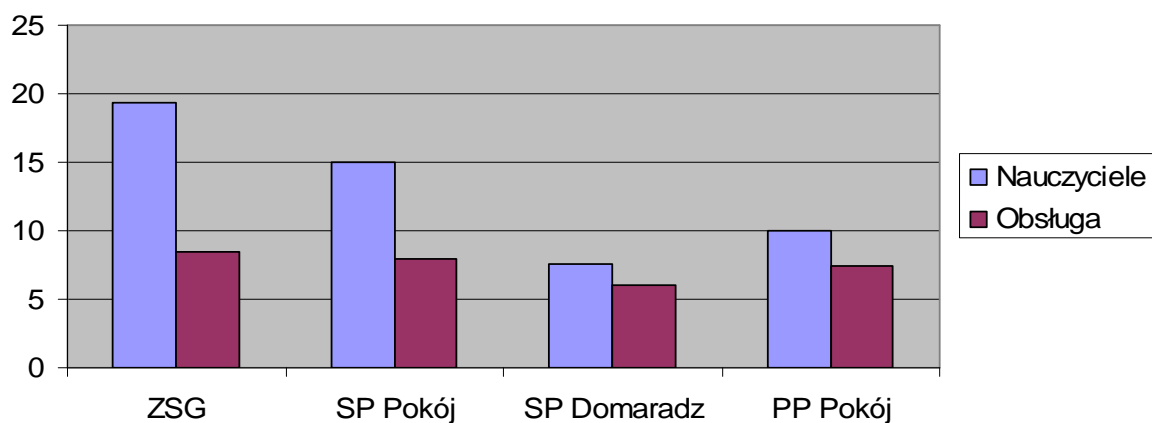
Struktura uczniów według miejsca zamieszkania

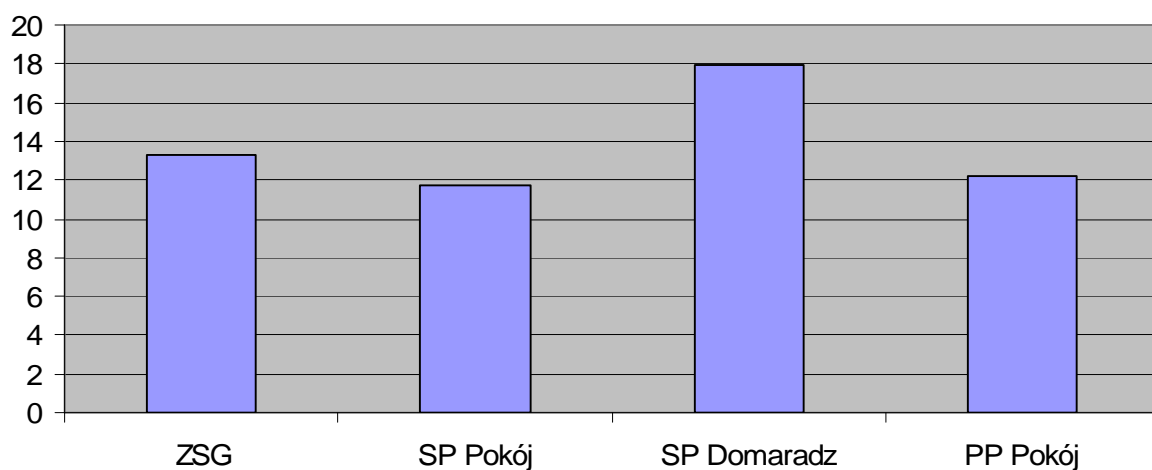
struktura zatrudnienia w podziale na nauczycieli i pracowników obsługi

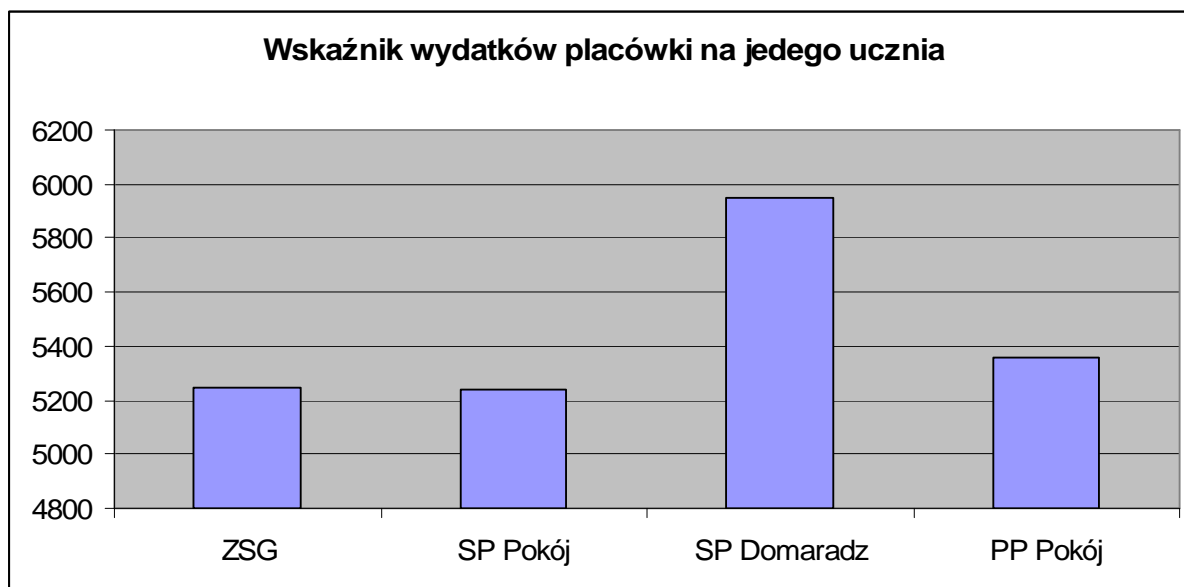

struktura zatrudnienia w podziale na nauczycieli i pracowników obsługi

liczba uczniów przypadających na jednego nauczyciela

Publiczne Przedszkole	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Dzieci w wieku przedszkolnym	194	191	199	202	-	-
Dzieci objęte przedszkolem	122	125	125	125	-	-
% dzieci objętych przedszkolem	63,5	65,44	62,81	61,88	-	-
Liczba przedszkoli	1	1	1	1	1	1
Liczba oddziałów	5	5	5	5	5	5
Liczba sal dydaktycznych	8	8	8	8	8	8
Liczba miejsc w przedszkolu	125	125	125	125	125	125
Szkoły podstawowe						
Liczba uczniów	313	297	282	279	271	276
Średnia l uczniów w oddziale	22,25	22,85	23,5	23,25	22,58	23
Liczba oddziałów	14	13+1	12+1	12+1	12+1	12+1
Liczba sal dydaktycznych	9+9	8+9	8+9	8+9	8+9	8+9
Zespół Szkół Gimnazjalnych*						
Liczba uczniów	201	190	185	171	155	136
Średnia l uczniów w oddziale	20,1	21,1	20,5	21,3	22,1	22,6
Liczba oddziałów	10	9	9	8	7	6
Liczba sal dydaktycznych	10+SG	10+SG	10+SG	9+SG	9+SG	9+SG

*-dane ZSG bez Gimnazjum dla Dorosłych w Dąbrówce Dolnej

II.3.2 Diagnoza – wyniki nauczania:

Rok 2007

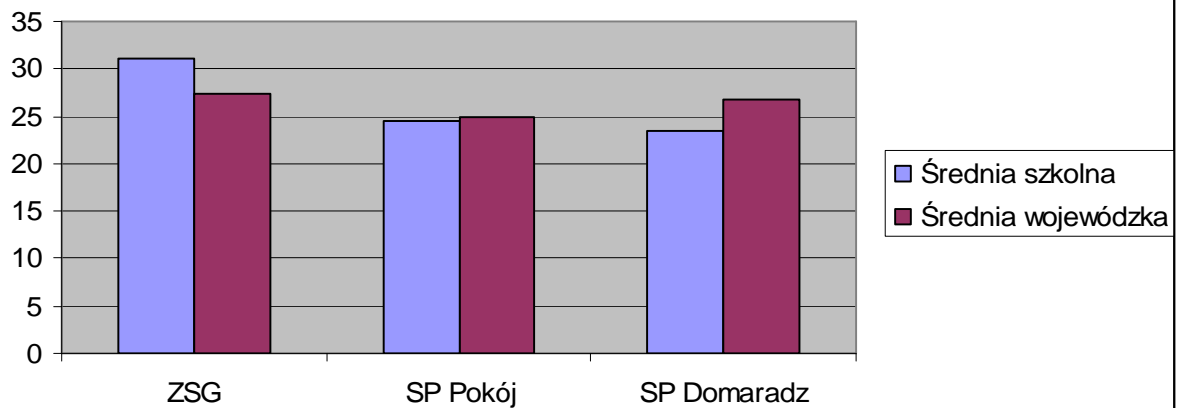
placówka	średnia szkolna	średnia gminna	średnia wojewódzka
Zespół Szkół	¹⁾ 32,2	--	29,8
Gimnazjalnych**	²⁾ 29,8	--	24,9
SP Pokój*	24,4	23,9	26,8
SP Domaradz*	23,5	23,9	26,8

*wyniki sprawdzianów klas szóstych

Wyniki gimnazjum podzielone zostały na część 1) humanistyczną, 2) matematyczno – przyrodniczą.

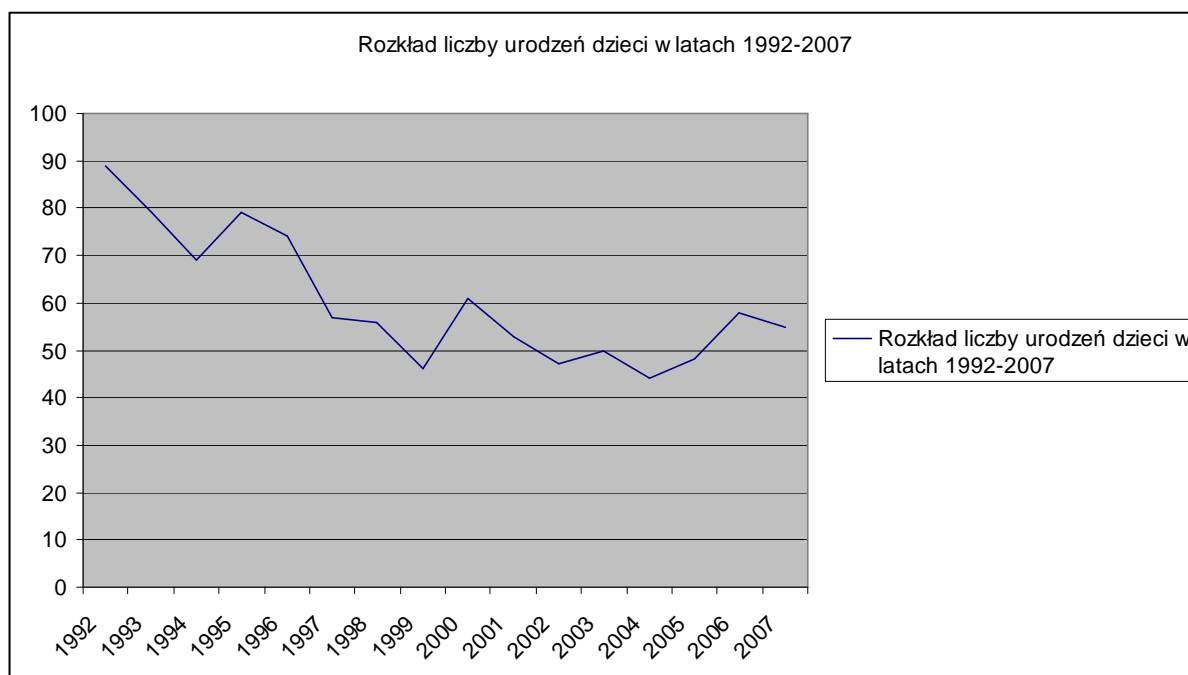
** wyniki bez Dąbrówki Dolnej

wyniki nauczania w odniesieniu do średnich wyników wojewódzkich w roku 2007

Liczba urodzeń na przestrzeni lat 1992-2007:

rok	liczba dzieci
1992	89
1993	79
1994	69
1995	79
1996	74
1997	57
1998	56
1999	46
2000	61
2001	53
2002	47
2003	50
2004	44
2005	48
2006	58
2007	55

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to popularna technika analityczna służąca porządkowaniu informacji. Jest narzędziem przy budowaniu różnego typu strategii działania. Polega na pogrupowaniu informacji w 4 obszarach:

- S** (strenghts)– mocne strony - czynniki wewnętrzne, na które mamy wpływ
- W** (weaknesses) – słabe strony -czynniki wewnętrzne, na które mamy wpływ
- O** (opportunities) – szanse - czynniki zewnętrzne nie zależne od nas
- T** (threats) – zagrożenia - czynniki zewnętrzne nie zależne od nas

Głównym celem kompleksowej analizy SWOT w gminie Pokój było określenie aktualnej sytuacji placówek oświatowych i szerokopojętej edukacji w najbliższych latach.

* * *

W pierwszym etapie wszystkie placówki oświatowe w gminie Pokój, tzn. Publiczna Szkoła Podstawowa w Pokoju, Szkoła Podstawowa w Domaradzu, Zespół Szkół Gimnazjalnych w Pokoju i Publiczne Przedszkole w Pokoju dokonały analizy SWOT swoich placówek według jednakowego zestawu pytań. Poszczególne czynniki zostały przeanalizowane w radach pedagogicznych, omówione i przedstawione w zestawieniu tabelarycznym. Na ich podstawie dokonano analizy SWOT edukacji w gminie Pokój po

dyskusji w Zespole ds. opracowania Strategii Rozwoju Edukacji w Gminie Pokój. Identyfikując poszczególne czynniki starano się je zobiektywizować, ukonkretnić, skonsultować ze środowiskiem nauczycieli, rodziców, dyrektorów i pracowników Urzędu Gminy w Pokoju. Starano się przedstawić fakty, nie opinie i zidentyfikować tylko te czynniki, które są kluczowe, mają lub będą miały wpływ na strategię rozwoju edukacji w naszej gminie.

* * *

W celu uniknięcia subiektywnych ocen wszystkie czynniki były formułowane w sposób zespołowy, na zasadzie konsensusu, uśredniania, uzgadniania zapisów w wyniku dyskusji i wymiany argumentów.

III.1 Analiza SWOT dla edukacji w Gminie Pokój

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ wykwalifikowana kadra pedagogiczna ✓ lokalizacja szkół w centrum miejscowości ✓ poczucie bezpieczeństwa dzieci wynikające z małego środowiska - mniejsza anonimowość, znajomość środowiska, lepsze warunki, mniej zagrożeń, ✓ dobra wola władz, duże zaangażowanie radnych, sołtysów, rad rodziców, współpraca placówek oświatowych z władzami samorządowymi, ✓ współpraca między placówkami oświatowymi, ✓ zdrowa rywalizacja między równorzędnymi placówkami oświatowymi, ✓ współpraca z fundacjami, organizacjami pozarządowymi, ✓ wykorzystywanie dodatkowych źródeł finansowania dla edukacji – konkursy, programy, pomoc sponsorów, ✓ edukacja ekologiczna, ✓ praca w szkołach na jedną zmianę, ✓ wolontariat, ✓ pomoc socjalna dla potrzebujących: dożywianie, stypendia, ✓ stołówki szkolne na miejscu, ✓ organizacja i dofinansowanie wypoczynku - zimowego i letniego, ✓ realizacja w gminie obowiązku szkolnego w 100%, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wyniki sprawdzianu w VI klasie w szkołach podstawowych poniżej średniej wojewódzkiej, ✓ spadek liczby dzieci i młodzieży w wieku 7-18 lat, ✓ dysproporcje w liczbie posiadanych stopni awansu zawodowego nauczycieli w poszczególnych placówkach, ✓ nierównomiernie rozmieszczona sieć przedszkoli, zbyt mało ośrodków, ✓ mała dostępność przedszkola - oddziałów zamiejscowych dla rodziców pracujących, ✓ niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach w ośrodkach zamiejscowych jednooddziałowych ✓ obawy przed nowymi rozwiązaniami, ✓ mała inicjatywa podmiotów społecznych współpracujących z placówkami w poszukiwaniu nowych rozwiązań, ✓ 5% społeczeństwa w gminie posiada wykształcenie wyższe, ✓ niewystarczająca oferta pomocy psychologiczno-pedagogicznej. ✓ niedostateczne wykorzystanie biblioteki gminnej i jej zasobów – słaby rozwój czytelnictwa ✓ niedostatecznie wyposażona baza lokalowa , ✓ niewystarczająca oferta zajęć profilaktycznych, prozdrowotnych i sportowych, ✓ brak zaangażowania społecznego na rzecz organizacji pozarządowych, ✓ duże rozproszenie zabudowy, ✓ brak możliwości rozdzielenia klas z dużą liczbą uczniów z problemami rozwojowymi, ✓ niedostateczna informacja i promocja szkół -gazetki szkolne, foldery, spotkania

SZANSE EDUKACJI	ZAGROŻENIA EDUKACJI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ oferta niepłatnych zajęć dodatkowych, ✓ stypendia dla uczniów zdolnych, ✓ język angielski w przedszkolu ✓ możliwość rozszerzenia edukacji dla małych dzieci, ✓ obecność Polski w Unii Europejskiej ✓ bliskość miasta wojewódzkiego – dostępność oferty kulturalnej ✓ rozwój regionalizmu i patriotyzmu lokalnego na poziomie regionalnym, ✓ polityka prorodzinna państwa, ✓ dobre kontakty z mediami - prasa, TV ✓ wzrastająca liczba ludzi aktywnych w gminie ✓ poprawa sytuacji materialnej mieszkańców ✓ pojawiające się nowe programy pozarządowe ✓ szansa na pieniądze z innych źródeł – środki krajowe, zagraniczne, darczyńcy, ✓ położenie nacisku na wczesną edukację przedszkolną w polityce oświatowej, ✓ wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych, ✓ zdecentralizowane zarządzanie przez samorząd ✓ ustalenie przez władze gminy priorytetów działania – jako wiodący: jakość edukacji szansą dla rozwoju gminy, ✓ możliwość utworzenia alternatywnych form wychowania przedszkolnego 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wzrost liczby dzieci o obniżonych możliwościach edukacyjnych. ✓ nasilenie procesu wyludniania się wsi (emigracje młodych), ✓ spadek liczby dzieci i młodzieży w szkołach, ✓ zwiększająca się liczba rodzin wykluczonych społecznie, ✓ zmniejszające się dotacje unijne ✓ pogłębiająca się patologia społeczna - alkoholizm , zubożenie, ✓ niestabilny system prawa oświatowego, niedostosowanie do warunków wiejskich, ✓ brak długofalowej polityki oświatowej gminy, ✓ niedostateczne finansowanie oświaty przez budżet gminy i państwa, ✓ wzrastające oczekiwania rodziców w stosunku do placówek oświatowych , ✓ pogłębiająca się roszczeniowa postawa młodego społeczeństwa, ✓ pogarszające się sytuacja materialna rolników z małych gospodarstw, ✓ zanikające poczucie tożsamości lokalnej.

IV. KIERUNKI ROZWOJU EDUKACJI GMINY POKÓJ

IV.1 Misja

Strategia zawiera cele i kierunki rozwoju edukacji Gminy Pokój na lata 2008-2013.

Mając na względzie przyjętą w Programie Rozwoju Lokalnego Gminy Pokój misję, która brzmi: „*Gmina Pokój atrakcyjnym obszarem zrównoważonego rozwoju, o dużych walorach gospodarczych i otwartym na współpracę, informację i wiedzę społeczeństwa*”, sformułowano misję Gminy Pokój w zakresie doskonalenia jakości kształcenia w placówkach oświatowych i rozwoju edukacji.

* * *

MISJA:

***Dobra jakość edukacji podstawą lepszego społeczeństwa.
Powszechny dostęp do edukacji o dobrej jakości,
podstawą rozwoju umiejętności i zainteresowań dzieci i młodzieży.***

* * *

Misję niniejszą Gmina Pokój zamierza wypełnić poprzez realizację ustanowionych celów strategicznych.

Cele strategiczne wyznaczają główne obszary działań, na jakich należy skupić się na przestrzeni najbliższych 5 lat, aby móc osiągnąć zharmonizowany rozwój edukacji. Przedstawione poniżej obszary powinny bazować przede wszystkim na atutach samej gminy oraz aktualnych szansach ujętych w analizie SWOT.

* * *

IV.2 Cele strategiczne

Główne obszary działania Gminy Pokój w zakresie rozwoju edukacji Gminy Pokój stanowią następujące **CELE STRATEGICZNE:**

- I. UPOWSZECHNIENIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ,**
- II. WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH I PODNIESIENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA,**
- III. PROMOCJA ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA,**
- IV. AKTYWIZACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW GMINY NA RZECZ EDUKACJI I KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO,**
- V. TWORZENIE DŁUGOFALOWEJ POLITYKI OŚWIATOWEJ.**

* * *

IV.3. Cele operacyjne – zadania

Pięciu celom strategicznym przyporządkowane są określone cele operacyjne, dla których zaplanowano konkretne zadania ze wskazaniem czasu ich realizacji i źródła finansowania.

I.p.	Cel strategiczny	Liczba celów operacyjny	Liczba zadań
I	Upowszechnienie edukacji przedszkolnej,	2	9
II.	Wyrównywanie szans edukacyjnych i podniesienie jakości kształcenia,	6	29
III	Promocja zdrowego trybu życia	5	14
IV	Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy na rzecz edukacji i kształcenia ustawicznego	3	9
V	Tworzenie długofalowej polityki oświatowej	2	5
razem		18	66

* * *

I. UPOWSZECHNIANIE EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ

Cele operacyjne	Zadania	Termin realizacji	Wykonawca	Koszt zadania	Źródła finansowania	Wskaźnik realizacji
Poszerzenie oferty edukacyjnej przedszkoli	doposażenie istniejących placów zabaw na terenach przedszkolnych	2008-2013	dyrekcja przedszkola, urząd gminy,	wg kosztorysów	budżet gminy, środki pozabudżetowe	nowe miejsca zabaw
	wydłużanie czasu pracy placówek przedszkolnych	2008-2013	dyrekcja przedszkola, organ prowadzący	wg stawki za godzinę zajęć x ilość planowanych godzin	budżet gminy, środki pozabudżetowe	wydłużony czas pracy przedszkola stosownie do potrzeb
	zajęcia dodatkowe wg potrzeb i zainteresowań dzieci, w tym języki obce	2008-2013	dyrekcja przedszkola,	wg stawki za godzinę zajęć x ilość planowanych godzin	budżet gminy, środki pozabudżetowe	zorganizowane zajęcia
	opracowanie projektu współpracy nauczycieli przedszkola i nauczania zintegrowanego oraz rodziców w ramach projektu adaptacyjnego dla dzieci 6-letnich „Wsparcie na starcie”	2008-2013	dyrekcja przedszkola, dyrekcja szkół podstawowych, rady rodziców poszczególnych placówek oświatowych	bez kosztów	-----	opracowany projekt
	utworzenie przy przedszkolach „Klubu rodzica”- punktów konsultacyjnych w celu wspierania rodziców i ich dzieci oraz nauczycieli w zakresie pomocy psychologiczno pedagogicznej	2008-2013	dyrekcja przedszkola,	koszt zatrudnienia psychologa	budżet przedszkola, środki pozabudżetowe	ilość porad udzielanych przez klub w miesiącu

Polepszenie warunków w istniejących ośrodkach przedszkolnych	przeniesienie do Szkoły Podstawowej w Domaradzu oddziału „0” z oddziałów zamiejscowych Przedszkola w Domaradzu i Lubnowie	2008	organ prowadzący, dyrekcja szkoły w Domaradzu, dyrekcja przedszkola	Wg kalkulacji i kosztorysu	budżet gminy budżet szkoły,	reorganizacja szkoły i przedszkola
	doposażenie bazy dydaktycznej, materialno – technicznej w przedszkolu w Pokoju i oddziałach zamiejscowych	2008-2013	dyrekcja przedszkola, organ prowadzący	wg skalkulowanych kosztów	budżet gminy, środki pozabudżetowe	poprawa bazy dydaktycznej
	poszerzenie oferty zajęć dodatkowych dla dzieci wg zainteresowań i potrzeb	2008-2013	dyrekcja przedszkola	wg kosztów godzinowego zatrudnienia nauczyciela	budżet przedszkola	liczba dodatkowych zajęć w przedszkolu
	utworzenie nowych pracowników: plastycznej, komputerowej, biblioteki dla dzieci i rodziców	2008-2013	dyrekcja przedszkola	wg kosztorysów	budżet przedszkola, środki pozabudżetowe	utworzone pracownie.

II. WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH I PODNIESIENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

Cele operacyjne	Zadania	Termin realizacji	Wykonawca	Koszt zadania	Źródła finansowania	Wskaźniki realizacji
Baza edukacyjna na oczekiwanym poziomie	motywowanie nauczycieli i pracowników administracji szkół do podnoszenia kwalifikacji	2008-2013	dyrekcja placówek oświatowych	ustalany każdego roku wg potrzeb każdej ze szkół	fundusz na doskonalenie zawodowe nauczycieli, środki pozabudżetowe	-75% nauczycieli uczestniczy w różnych formach doskonalenia i doksztalcenia, w tym nabywania dodatkowych kwalifikacji, -pracownicy administracji przynajmniej raz w roku uczestniczą w branżowych szkoleniach
	motywowanie nauczycieli do zdobywania kolejnych stopni awansu zawodowego	2008-2013	dyrekcja placówek oświatowych	bez kosztów	-----	wzrost liczby nauczycieli osiągających kolejny stopień awansu zawodowego
	doposażenie placówek w pomoce dydaktyczne	co roku	dyrekcja placówek oświatowych	wg możliwości finansowych	budżety placówek – środki pozabudżetowe – programy	30% zrealizowanych potrzeb w danym roku
	nabór kadr w drodze konkursów z jasno określonymi kryteriami	odpowiednio do potrzeb	dyrekcja placówek oświatowych	bez kosztów	--	100% nauczycieli zatrudnianych z pełnymi kwalifikacjami
	poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych zgodnie z potrzebami uczniów i środowiska lokalnego oraz możliwościami finansowymi	co roku	dyrekcja placówek oświatowych, organ prowadzący	w ramach posiadanych środków	budżety szkół, środki pozabudżetowe - programy	30% uczniów uczęszczających na zajęciach pozalekcyjnych

	zapewnienie optymalnego dostępu do placówek, racjonalizacja dowozu do placówek	co roku	dyrekcja, organ prowadzący	wg rozstrzygniętego przetargu na dowozy uczniów do szkół, koszty świetlicy w szkołach	budżet gminy	95% uczniów z gminy uczęszcza do szkół w swoich obwodach (bez uczniów z Ładzy)
	utworzenie oddziałów wyrównawczych w szkołach wg potrzeb	2008-2013	dyrekcja i organ prowadzący	wg możliwości	budżet gminy, środki pozabudżetowe	wzrost wyników edukacyjnych
	podpisanie umowy z ośrodkiem doskonalenia zawodowego	wrzesień 2008	organ prowadzący	ustalany każdego roku wg potrzeb każdej ze szkół	budżet gminy	podnoszenie kwalifikacji i wzrost umiejętności
	nauka dwóch języków obcych	2008-2013	dyrekcja i organ prowadzący	wg założeń	budżety szkół, budżet gminy	nauka dwóch języków obcych w szkołach
Zagwarantowanie praktycznej umiejętności korzystania z komputerów i urządzeń technicznych	zorganizowanie kółek informatycznych dla zainteresowanych	2008-2013	dyrekcja	wg wyliczeń i obowiązujących stawek	budżety szkół, środki pozabudżetowe – programy, komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	15% uczniów wyrazi wolę uczęszczania na zajęcia pozalekcyjne z informatyki
	upowszechnienie dostępu do sprzętu komputerowego dzieci oraz nauczycieli każdego szczebla edukacyjnego	2010-2013	dyrekcja, nauczyciele	wg wyliczeń zakupu sprzętu komputerowego	budżety szkół, środki pozabudżetowe - programy	50% sal dydaktycznych wyposażonych jest w sprzęt komputerowy, i inny dydaktyczny sprzęt multimedialny
	wykorzystanie komputera na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych	2010-2013	dyrekcja, nauczyciele	po wyposażeniu sal w sprzęt – bez kosztów	--	wzrastająca liczba zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem sprzętu komputerowego i multimedialnego
	utworzenie czytelni i bibliotek multimedialnych	2009-2013	dyrekcja, nauczyciele	koszt zakupu sprzętu	budżety szkół, środki pozabudżetowe - programy	wzrost o 5% czytelnictwa i zainteresowania ofertą bibliotek
	utworzenie interaktywnych stron internetowych redagowanych i prowadzonych przez uczniów i nauczycieli	2008-2013	nauczyciele informatyki, uczniowie	bez kosztów	--	utworzenie i systematyczna aktualizacja stron w szkołach i placówkach
	prowadzenie zajęć informatyki we wszystkich klasach gimnazjum	2008-2013	dyrekcja	wg wyliczeń	budżet szkoły	100% uczniów uczęszcza na zajęcia informatyki
	e-learning dla dorosłych	2008-2013	Urząd Gminy	wg wyliczeń z programów	środki pozabudżetowe	wzrost liczby centrów kształcenia na odległość na terenie gminy pokój
	Właściwa infrastruktura techniczna w placówkach	termomodernizacja obiektów szkolnych i przedszkola	2007-2009	Urząd Gminy	wg WPI	2.983.004,00
	wymiana instalacji wodno – kanalizacyjnej w obiektach szkolnych i przedszkola	2009-2013	Urząd Gminy	wg kosztorysu	budżety szkół, środki pozabudżetowe - programy	poprawa czystości wody, brak awarii instalacji
	naprawa i budowa chodników przy placówkach	2008-2009	Urząd Gminy	wg kosztorysów	budżet gminy, pozabudżetowe - programy	poprawa bezpieczeństwa pieszych uczniów, estetyka
	budowa zatoczki autobusowej przy ZSG w Pokoju	2008-2009	Urząd Gminy	wg kosztorysów	budżet gminy, środki pozabudżetowe - programy	poprawa bezpieczeństwa uczniów i innych użytkowników drogi, estetyka

	Remont toalet w Gimnazjum, w oddziale zamiejscowym w Domaradzu Publicznego Przedszkola w Pokoju	2008-2010	Szkoły, przedszkole	Wg kosztorysów	budżety szkół, budżet gminy, środki pozabudżetowe - programy	wyremontowane toalety
	Wymiana mebli w szkołach	2008-2010	szkoły	Wg kosztorysów	budżety szkół, środki pozabudżetowe - programy	wymienione meble
Poprawa bezpieczeństwa na terenie szkół	monitoring wizyjny na terenie szkół i przedszkola	2007-2013	placówki oświatowe, Urząd Gminy	budżet szkoły + do 80% z środków pozabudżetowych	budżety szkół, środki pozabudżetowe - programy	spadek zachowań chuligańskich i kradzieży na terenie szkoły
	realizacja projektów edukacyjnych z bezpieczeństwem uczniów na terenie placówek i poza nimi	2008-2013	szkoły, dyrekcja, GOK, KPP, dzielnicowi	Według opracowanych projektów	budżety szkół, środki pozabudżetowe - programy, GKRPA	100% uczniów z terenu gminy weźmie udział w realizowanych projektach
Udzielanie wsparcia materialnego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej	pomoc finansowa i rzeczowa osobom najbardziej potrzebującym	2008-2013	GOPS, organizacje pozarządowe,	wg potrzeb	budżet gminy, środki pozabudżetowe	100% udzielonej pomocy rodzinom wskazanym przez pedagoga szkolnego i dyrektora przedszkola
	opracowanie i realizacja programu kompleksowej pomocy osobom o niskim statusie materialnym (w tym merytorycznej)	2008-2013	GOPS, Urząd Gminy, GKRPA, organizacje pozarządowe, PCPR, PPP,	wg harmonogramu	budżet gminy, środki pozabudżetowe	opracowany dokument, 70% realizacji założeń dokumentu
Rozwój systemu stypendialnego w gminie	socjalna pomoc stypendialna uczniom, zgodnie z ustawą o systemie oświaty	2008-2013	Urząd Gminy,	co roku, wg założeń ustawowych	Budżet gminy	100% przyznanych stypendiów wnioskodawcom spełniającym kryteria
	nagradzanie uczniów za bardzo dobre wyniki w nauce	2007-2013	Placówki oświatowe	co roku	Budżety szkół	wytypowani uczniowie otrzymują zaplanowane przez dyrekcję nagrody
	stosowanie różnych form wsparcia dla uczniów szczególnie uzdolnionych z ubogich rodzin	2007-2013	GOPS, Urząd Gminy, organizacje pozarządowe,	co roku	budżet gminy, środki pozabudżetowe	wytypowani przez dyrekcję uczniowie, wg kryterium zamożności otrzymują wsparcie

III. PROMOCJA ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA

Cele operacyjne	Zadania	Termin realizacji	Wykonawca	Koszt zadania	Źródła finansowania	Wskaźnik realizacji
Kształtowanie zdrowego stylu życia dzieci i młodzieży	angażowanie uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej	2008-2013	nauczyciele szkół	bez kosztów	--	wzrost liczby dzieci biorących udział w różnych formach aktywności ruchowej
	zagospodarowanie czasu wolnego dzieci podczas ferii zimowych i wakacji	2008-2013	placówki oświatowe, GOPS, OSP GOK, Caritas Biblioteka, GKRPA	wg obliczonych potrzeb	budżet gminy, GOPS, budżety szkół	wzrost liczby dzieci korzystających z organizowanych form zagospodarowanie wolnego czasu

Doposażenie bazy sportowej w obiektach szkolnych i gminnych	urządzenie siłowni w budynku szkoły w Pokoju	2008-2011	dyrektor szkoły	50.000 zł	budżet szkoły, środki pozabudżetowe	wykonanie siłowni
	położenie nawierzchni bitumicznej na boisku szkolnym w Pokoju do gier zespołowych	2008-2010	dyrektor szkoły	Wg kosztorysu	budżet szkoły, środki pozabudżetowe	Nawierzchnia boiska
	modernizacja boiska szkolnego w Domaradzu	2008-2013	dyrekcja szkoły	wg kosztorysu	budżet szkoły, środki pozabudżetowe	utwardzenie nawierzchni boiska szkolnego
	adaptacja pomieszczeń lekcyjnych na salę gimnastyczną w szkole w Domaradzu	2008-2009	dyrekcja szkoły	wg kosztorysu	budżet szkoły, środki pozabudżetowe, programy	wykonanie sali
	naprawa ogrodzenia przy gminnym boisku sportowym w Domaradzu	2008	ZG LZS Pokój Urząd Gminy Pokój	wg kosztorysu	budżet, środki pozabudżetowe	nowe ogrodzenie
Zapewnienie wszechstronnego rozwoju uczniów poprzez organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego	modernizacja niewykorzystanych obiektów (remiza, świetlica) na terenie gminy, wyposażenie obiektów (n.p. stoły do tenisa stołowego)	2008-2009	OSP, GOK, Biblioteki,	wg kosztorysów	budżet gminy, budżety jednostek kultury, środki pozabudżetowe	zmodernizowane i wyposażone obiekty
	opracowanie zasad udostępniania gminnych obiektów sportowych społeczeństwu gminy	2008	Urząd Gminy, Rada Gminy	bez kosztów	--	opracowane zasady
Wspieranie gminnych klubów sportowych działających na terenie gminy	przekazywanie dotacji na działalność sportową	2008-2013	Urząd Gminy, Rada Gminy	zgodnie z planem budżetu	budżet gminy	wykorzystanie dotacji
	doradztwo w zakresie prowadzenia i funkcjonowania organizacji pozarządowych	2008-2013	Urząd Gminy	bez kosztów	--	udzielane porady
Prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród dzieci i młodzieży przedszkolnej na terenie gminy	organizowanie szczepień profilaktycznych, kontroli uzębienia dla dzieci w wieku przedszkolno-szkolnym –	2008-2013	szkoły urząd gminy	wg szczegółowych wyliczeń	budżet gminy	100% zadeklarowanych dzieci skorzysta ze szczepień
	organizowanie imprez – spotkań o charakterze prozdrowotnym i profilaktycznym	2008-2013	szkoły, GOK, GOPS, Urząd Gminy	wg wyliczeń	budżet gminy, budżety jednostek kultury, budżety szkół, środki pozabudżetowe, GKRPA	minimum 1 cykliczna impreza w każdej placówce, co najmniej 1 spotkanie w roku w świetlicach wiejskich
	zorganizowanie zajęć dodatkowych gimnastyki korekcyjnej w przedszkolach	2008-2013	przedszkole	wg wyliczeń	budżet przedszkola	przeprowadzone zajęcia

IV. AKTYWIZACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW GMINY NA RZECZ EDUKACJI I KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO

Cele operacyjne	Zadania	Termin realizacji	Wykonawca	Koszt zadania	Źródła finansowania	Wskaźnik realizacji
Angażowanie środowiska lokalnego w sprawy szkoły	kontynuacja współpracy ze szkołą z Hochspeyer	2008-2013	Urząd Gminy Gimnazjum w Pokoju	w zależności od wycień	budżety szkół + środki pozabudżetowe	50% uczniów uczestniczy w wymianie młodzieży podczas pobytu uczniów z Niemiec w Polsce
	nawiązanie współpracy ze szkołami z innych państw europejskich	2008-2013	Urząd Gminy, szkoły z terenu Gminy Pokój	W zależności od wycień	budżety szkół + środki pozabudżetowe	podpisanie partnerstwa z jedną szkołą
	współpraca placówek oświatowych z lokalnymi instytucjami: UG, GOPS, GOK, GBP, organizacje pozarządowe	2008-2013	szkoły, UG, GOPS, GOK, GBP, organizacje pozarządowe	w zależności od zadania	budżety szkół, UG, GOPS, GOK, GBP	30% społeczności szkolnej angażuje się w organizowanie lokalnych uroczystości i innych spotkań okolicznościowych
Pobudzenie poczucia tożsamości narodowej oraz potrzeb integracji społecznej.	kultywowanie tradycji państwowych, regionalnych gminnych, szkolnych, rodzinnych, świątecznych	cyklicznie, wg kalendarza imprez 2008-2013	szkoły UG, OPS, GOPS, GOK, GBP	w zależności od imprezy	budżety szkół, UG, OPS, GOPS, GOK, GBP, środki pozabudżetowe – programy	90 % zrealizowanych imprez ze szkolnego kalendarza imprez
	kształtowanie w uczniach postaw prospołecznych poprzez podejmowanie akcji charytatywnych - wolontariat	2008-2013	szkoły UG, GOPS, GOK, GBP, instytucje pozarządowe	bez kosztów	--	10% uczniów podejmuje działalność charytatywną w ramach wolontariatu
	współpraca z instytucjami wspierającymi ludzi niepełnosprawnych, chorych i samotnych	2008-2013	GOPS, GOK, GBP, Caritas	w zależności od potrzeb realizowanych przedsięwzięć	budżet szkoły, GOPS, Caritas	50% niepełnosprawnych i innych osób potrzebujących socjalnej opieki weźmie udział w organizowanych przedsięwzięciach
Promowanie osiągnięć szkół i przedszkoli	udział uczniów w konkursach i zawodach sportowych na terenie gminy, powiatu, województwa	2008-2013	wszystkie placówki oświatowe	bez kosztów	---	udział 30% uczniów w konkursach i zawodach na szczeblu gminnym
	publikacja najważniejszych osiągnięć szkół w lokalnej prasie „Przegląd”	2008-2013	wszystkie placówki oświatowe	w ramach wydawanej gazety lokalnej	budżet gminy	jeden artykuł z każdej ze szkół w każdym numerze gazety
	informowanie o ofercie edukacyjnej „Oświata w Gminie Pokój”	2008-2013	wszystkie placówki oświatowe	wg skalkulowanych kosztów	budżety szkół + środki pozabudżetowe – programy	jedna ulotka rocznie w każdej szkole

V. TWORZENIE DŁUGOFALOWEJ POLITYKI OŚWIATOWEJ

Cele operacyjne	Zadania	Termin realizacji	Wykonawca	Koszt zadania	Źródła finansowania	Wskaźnik realizacji
Ujmowanie w planach pracy szkół aktualnych zadań zmierzających do realizacji celów strategicznych	organizowanie spotkań z dyrektorami placówek oświatowych i omawianie wspólnych spraw i przedsięwzięć	raz w miesiącu	Organ prowadzący, dyrektorzy placówek oświatowych	bez kosztów	--	10 spotkań w ciągu roku
	prowadzenie długofalowej polityki kadrowej przez dyrektorów placówek oświatowych	w zależności od potrzeb	dyrektorzy placówek oświatowych	w zależności od potrzeb	budżet placówki	10% rotacja pracowników
Analiza realizacji strategii rozwoju edukacji na terenie gminy i innych programów rozwoju i upowszechniania edukacji	analiza realizacji celów strategicznych i operacyjnych	raz w roku	organ prowadzący, dyrektorzy placówek oświatowych	bez kosztów	--	sprawozdania z przeprowadzonych analiz
	przedstawianie corocznych sprawozdań Radzie Gminy Pokój z realizacji strategii	raz w roku, wg planu pracy Rady	organ prowadzący, Wójt Gminy	bez kosztów	--	przyjęte corocznie sprawozdania
	organizowanie spotkań z radnymi, posłami, władzami odpowiedzialnymi za sprawy oświaty	2 razy do roku	organ prowadzący, dyrekcja placówek oświatowych	bez kosztów	--	przeprowadzone spotkania

* * *

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

V.1. Finansowanie zadań oświatowych objętych planowaniem strategicznym na lata 2007-2013

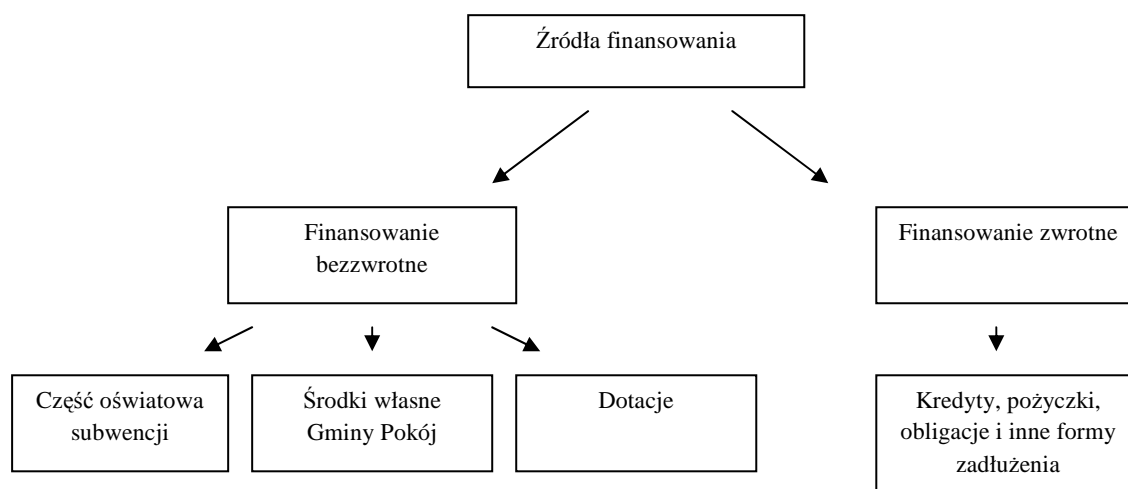
Planowanie strategiczne zadań w obszarze oświaty nie może odbywać się bez oceny możliwości finansowych w tym zakresie. Wydatki na edukację w Gminie Pokój należą do dominujących i trudno zmniejszanych. Corocznie ponad 40 % wszystkich wydatków budżetu gminy jest przeznaczana właśnie na edukację i oświatę. W strukturze rodzajowej kosztów oświatowych najbardziej istotną pozycją są natomiast wynagrodzenia dla pracowników oświaty. Oznacza to, że wydatki te są bardzo mało elastyczne, a możliwości zarządzania nimi mocno ograniczone. W związku z tym powinny być one szczególnie brane pod uwagę przy planowaniu wszystkich obszarów działalności gminy. Niedopatrzenia

w przewidywaniach finansowych mogą poważnie utrudnić wykonywanie zadań w innych obszarach. Zwiększenie wydatków oświatowych oznacza konieczność zmniejszenia kosztów w innej dziedzinie.

Podjęcie jakichkolwiek decyzji dotyczących działań w sferze oświaty musi zostać poprzedzone analizą przepływów pieniężnych całego budżetu gminy. W celu stwierdzenia szans i zagrożeń dla wykonania planu strategicznego niezbędne jest zatem rozpatrzenie każdego ze strumieni pieniężnych, które są związane z finansowaniem zadań oświatowych.

Rysunek: Źródła finansowania oświaty w Gminie Pokój

Źródło: Opracowanie własne

V.2. Część oświatowa subwencji

Podstawowym źródłem finansowania oświaty jest subwencja ogólna, w której została wyodrębniona część oświatowa. Z założenia subwencja na zadania oświatowe powinna pokryć wydatki na nauczycieli oraz wydatki rzeczowe szkół i płacowe dla pracowników administracji i obsługi.

Wysokość środków finansowych dla poszczególnych gmin ustalana jest w oparciu o skomplikowany algorytm matematyczny. Oceniając go syntetycznie należy stwierdzić, że przy rozdziale finansowania bierze on pod uwagę przede wszystkim takie czynniki jak: typ szkoły, rodzaj szkoły, liczbę uczniów, stopień awansu zawodowego nauczycieli.

$$SO = \sum_{i=1}^N SO_i = \sum_{i=1}^N (SOA_i + SOB_i + SOC_i + SOD_i)$$

gdzie:

$$\sum_{i=1}^N SOA_i = \sum_{i=1}^N (A * U_{r,i})$$
$$\sum_{i=1}^N SOB_i = \sum_{i=1}^N (A * U_{u,i})$$
$$A = \frac{(SO - SOD)}{U_p} = \sum_{i=1}^N (A * U_{z,i})$$
$$U_p = \sum_{i=1}^N U_{p,i} = \sum_{i=1}^N (U_{r,i} + U_{u,i} + U_{z,i})$$

Przyjęte przy podziale kryteria nie zawsze są adekwatne do zapotrzebowania na środki finansowe. Często zdarza się, że gminy muszą z własnych środków finansować oświatę. Sposób wyliczania subwencji jest zdeterminowany poprzez wielkość danej jednostki oświatowej. Nie bierze on pod uwagę wielu specyficznych wydatków danej gminy oraz kosztów stałych placówek edukacyjnych.

Z analizy algorytmu podziału subwencji wynika również założenie, że modelowy rozkład struktury wydatków oświatowych powinien wynosić

- wydatki na wynagrodzenia 80%
- wydatki rzeczowe 20 %

Cechą charakterystyczną dla edukacji na terenie gmin wiejskich, w tym Gminy Pokój jest zapewnienie dowożenia uczniów do szkół.

Subwencja otrzymywana przez gminę jest nie wystarczająca na pokrycie tych kosztów.

W algorytmie subwencji nie są tymczasem w ogóle uwzględnione koszty dowożenia uczniów do szkół. Wydatki na wynagrodzenia w naszych jednostkach wynoszą ponad 90%.

Planowanie strumienia części subwencji oświatowej – szanse i zagrożenia w obszarze strumienia subwencji.

W celu analizy przyszłych przepływów pieniężnych pochodzących z subwencji oświatowej należy poddać ocenie czynniki, które wpływają na jej wysokość. Z algorytmu matematycznego wynika, że najbardziej istotnym kryterium podziału jest liczba uczniów z terenu danej gminy. Nie można pominąć w rozważaniach aspektu polityki finansowej rządu polskiego, który opracowuje budżet Państwa. Bardzo duże znaczenie ma przecież ogólna kwota przeznaczana w budżecie Państwa na oświatę.

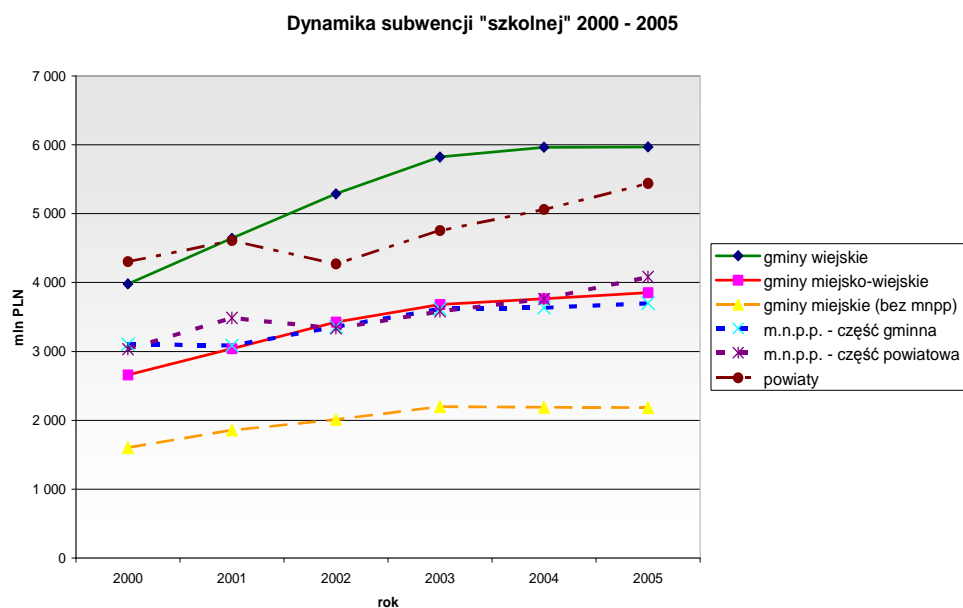
Bardzo ważna jest również obserwacja dotycząca zwiększania się wysokości subwencji oświatowej w poszczególnych latach. Analizując dynamikę subwencji wyrażoną w procentach, można stwierdzić jakie są szanse tego w zakresie tego źródła finansowania. Dane te wskazują na nierównomierne zwiększanie się subwencji.

W niektórych okresach wzrost jej wysokości był niższy nawet od poziomu inflacji. Pierwszym spostrzeżeniem, które jest czynione przy takiej analizie to stwierdzenie, że będzie pogłębiać się dysproporcja pomiędzy wysokością subwencji a wydatkami jakie są ponoszone przez gminy.

Wartość udziału w dochodach budżetu Państwa pokazuje również, że wydatki na oświatę nie ulegają zwiększeniu w stosunku do dochodów całego budżetu.

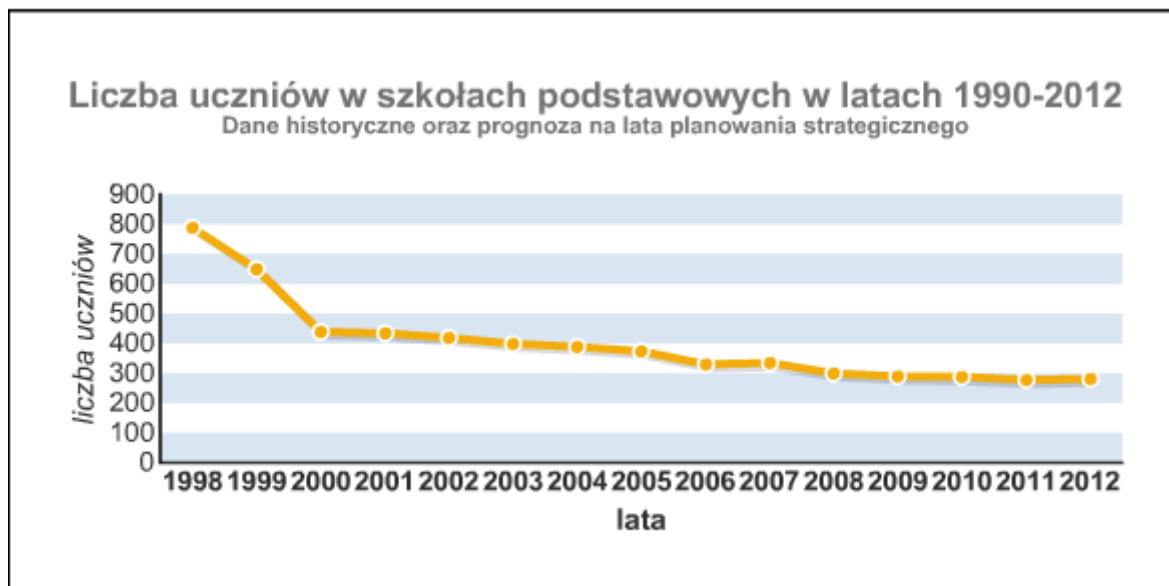
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
wysokość subwencji	22 318	24 321	25 083	26 097	26 781	28 204
udział w dochodach budżetu Państwa	15 %	16 %	13 %	15 %	14 %	14 %
dynamika subwencji oświatowej	-	8,97 %	3,13 %	4,05 %	2,62 %	5,31 %

Rysunek Nr 2. Dynamika subwencji oświatowej w latach 2000-2005

Źródło: opracowanie własne

Drugi czynnik, który wpływa na wysokości subwencji to liczba uczniów.

Zagrożenia

W charakteryzowanym obszarze przepływów pieniężnych można spodziewać zatem się niedoborów. Nadto dużym zagrożeniem jest niepewność co do polityki prowadzonej przez kolejne rządy Rzeczypospolitej. Trudno jest zatem dokładnie zaprognozować przepływy pieniężnych z tego strumienia.

Ważnym elementem, który należy wziąć uwagę przy planowaniu jest projekt obecnego rządu zakładający, że od września 2009 r. pierwsze sześciolatki trafią do szkół. Zmiana ta jest ważnym czynnikiem ryzyka dla przepływów pieniężnych z zakresie subwencji oświaty. Algorytm uzależnia wysokość środków finansowych od liczby uczniów.

Na podstawie danych przedstawionych powyżej dokonano prognozy wysokości subwencji oraz wysokości wydatków.

Prognoza przepływów pieniężnych w ramach strumienia subwencji oświatowej na lata 2008-2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Wydatki na oświatę	6 899 084	3 917 593	3 760 889	3 572 845	3 394 202	3 224 492
Subwencja oświatowa	3 320 998	3 188 158	2 996 868	2 817 056	2 648 033	2 489 151
Niedobór na strumieniu subwencji	3 578 086	729 435	764 021	755 788	746 169	735 341

(w zestawieniu nie ujęto wartości odnoszących się do przedszkola)

Źródło: opracowanie własne

Wykonanie strategii nie powinno zatem opierać się wyłącznie na tym źródle finansowania. Jest ono trudno przewidywalne. Można podejmować działania mające na celu zmniejszenie niedoborów finansowych, lub ewentualne uzyskanie nadwyżek w tym obszarze..

Szanse

Szansą mogą być przede wszystkim działania odnoszące się do czynników, na które gmina ma wpływ. Chodzi o oddziaływanie na strukturę zatrudnienia – motywowanie nauczycieli do zdobywania kwalifikacji zawodowych, optymalne ustalenie liczby uczniów na oddział.

Oprócz tego szansą jest racjonalizowanie wydatków rzeczowych, których dotyczy subwencja. Należy dążyć do uzyskania założenia modelowego rzeczowej struktury kosztów. Dzięki temu będzie można zmniejszyć zaangażowanie własnych środków gminy na rzecz

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Wydatki na oświatę	4 747 079	4 717 593	4 600 890	4 454 845	4 320 202	4 196 492
Subwencja	3 320 998	3 188 158	2 996 869	2 817 056	2 648 033	2 489 151
Spodziewane przepływy w ramach strumienia subwencji	1 426 081	1 529 435	1 604 021	1 637 789	1 672 169	1 707 341

bieżących wydatków oświatowych. Wygenerowane w ten sposób nadwyżki będą mogłyby być przeznaczone na wykonanie planowanych zadań.

Konieczne założenia dla możliwości pozyskania finansowania z tego źródła:

1. Zwiększenie Udziału w strukturze zatrudnienia pracowników dydaktycznych - nauczycieli dyplomowanych.
2. Utrzymywanie optymalnego zatrudnienia kadry w stosunku do liczby oddziałów
3. Optymalizacja struktury organizacyjnej szkół poprzez dążenie do osiągnięcia przeciętnie 26 uczniów w oddziale.
4. Organizowanie arkuszy z efektywnym wykorzystaniem etatów nauczycielskich, z założeniem dążenia do ograniczenia godzin ponadwymiarowych.
5. Zrealizowanie inwestycji termomodernizacji budynków oświatowych.

V.3 Środki własne

Finansowaniu ze środków własnych podlegają zadania nie ujęte w algorytmie subwencji oświatowej, na przykład dowożenie uczniów do szkół. Środki na opłacanie edukacji przedszkolnej w całości pochodzą z budżetu gminy.

Możliwości dofinansowywania oświaty z budżetu gminy są uzależnione od zasobności gminy. Na wysokość przeznaczanych środków na oświatę ma również wpływ zaangażowanie finansowe gminy w innych obszarach działalności.

Gmina Pokój należy do grupy najbiedniejszych gmin w Polsce. W chwili obecnej dużą barierą rozwoju jest bardzo niska dynamika dochodów własnych budżetu gminy. Wynika to przede wszystkim z niskiego poziomu zamożności naszych mieszkańców, braku rozwoju przedsiębiorczości na lokalnym terenie, a przede wszystkim z rosnącej liczby dłużników, którzy nie wywiązują się z zobowiązań publicznoprawnych. Oznacza to, że dochody Gminy

w stosunku do wydatków bieżących są bardzo niskie. Środki własne będą źródłem finansowania, na którym głównie będą opierać się wybrane zadania ujęte w strategii gminy.

W świetle prognozy subwencji oświatowej na działalność placówek oświatowych gmina będzie musiała przeznaczyć z własnego budżetu następujące środki

Na podstawie danych ujętych w powyższej tabeli można stwierdzić, że oczekiwany jest wzrost dopłat z budżetu gminy na zadania z zakresu oświaty. Główną przyczyną tej tendencji jest założenie obniżenia wysokości subwencji oświatowej, w związku z obniżeniem liczby uczniów. Należy wziąć również pod uwagę przewidywany wzrost kosztów usług, które będą finansowane wyłącznie z budżetu gminy. Dotyczy to w szczególności dowożenia uczniów do szkół, a także kosztów utrzymania przedszkoli.

Wobec długoterminowej prognozy budżetu, przy uwzględnieniu wskaźników odnoszących się do dochodów budżetowych można przewidzieć w jakiej wysokości środki Gmina będzie mogła przeznaczyć z własnego budżetu dodatkowo na realizację zadań ujętych w strategii.

	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
Możliwości dodatkowego finansowania strategii	2 706 697	180 000	155 000	150 000	150 000	150 000

Zagrożenia

Wydatkowanie środków z budżetu Gminy Pokój jest mocno uzależnione od wysokości subwencji oświatowej. Nieplanowane zmiany subwencji będą niekorzystnie oddziaływały na wysokość własnych środków budżetowych. Odstępstwa od założeń dotyczących przepływów subwencji oświatowej spowodują utratę możliwości finansowania własnymi środkami. Zwiększenie niedoborów w ramach bieżącego funkcjonowania jednostek oświatowych oznacza bowiem zmniejszenie wolnych środków własnych.

Szanse

Gmina ma możliwości oddziaływania na niektóre czynniki wpływające na wysokość wolnych środków w obszarze edukacji i oświaty. Chodzi przede wszystkim o wydatki, bieżące placówek oświatowych. Należy dążyć do optymalnego wykorzystania każdego zasobu, którego pozyskanie wymaga poniesienia kosztów. Nieustannie analizowanie struktury wydatków oraz eliminowanie elementów mało efektywnych z pewnością

ograniczy niedobory finansowe w oświacie. Nadto działania restrukturyzacyjne w obszarze wydatków oświatowych mogą zmniejszyć ryzyko finansowe, które jest związane z wysokością subwencji oświatowej.

Przykładem działania, które stwarza większe możliwości finansowej jest termomodernizacja budynków oświatowych. Zmniejszenie zużycia energii powoduje, że zmniejszają się zagrożenia, które mogą wynikać ze wzrostu cen opału. Zmniejszenie wydatków bieżących związanych z ogrzewaniem oznacza również ograniczenie niedoboru operacyjnego w obszarze oświaty.

V.4. Dotacje

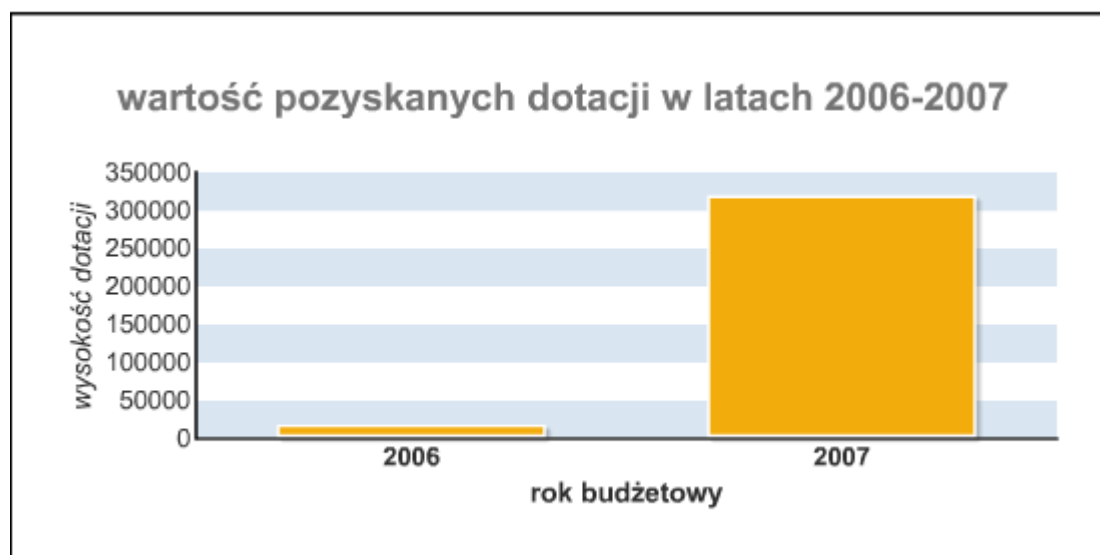
Dotacja to bezzwrotna pomoc finansowa udzielona gminie w celu wsparcia określonej jej działalności. Dotacje są przyznawane są z budżetu Państwa na sfinansowanie działań zleconych gminie oraz ich na dofinansowanie wykonanie ich własnych obowiązków. Dotacje mogą pochodzić również ze środków pozabudżetowych.

Z punktu widzenia realizacji strategii ten obszar przepływów ma bardzo duże znaczenie.

Planowanie strumienia dotacji – szanse i zagrożenia w obszarze strumienia dotacji.

Bardzo duże możliwości w tym zakresie można zaobserwować w porównując środki otrzymane w dwóch minionych latach budżetowych. Wdrażane są różnego rodzaju programy edukacyjne, których celem jest redystrybucja środków z budżetu Unii Europejskiej. Wyrównywanie szans rozwoju we wszystkich Państwach Wspólnoty to główne założenie na

Można zaobserwować również korzystne zmiany w wewnętrznej polityce państwowej, która bierze pod uwagę problemy oświatowe, w szczególności występujące na terenach wiejskich.

W 2007 roku ze źródła dotacji zostały sfinansowane następujące zadania :

✓ Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	127.412,00
✓ nauczanie języka angielskiego w klasie pierwszej i drugiej szkoły podstawowej	11.868,00
✓ Pomoc uczniom potrzebującym szczególnego wsparcia pomocy materialnej o charakterze edukacyjnym	12.330,00
✓ Zakup podręczników dla dzieci rozpoczynających roczne przygotowanie przedszkolne lub naukę.	18.120,00
✓ Dofinansowanie wycieczek edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	10.655,00
✓ Dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym	11.007,00
✓ Kształcenie zawodowe młodocianych	110.462,00
✓ Dofinansowanie zakupu lektur do bibliotek szkolnych	2.200,00
✓ Budowę systemu wizyjnego w gimnazjum	14.300,00

Łączna kwota przepływu pieniężnego z tego źródła w 2007 roku wyniosła 318.354 zł. Niektóre zadania finansowane z dotacji pokrywają się z planami ujętymi w niniejszej strategii. Należy zwrócić uwagę, że oprócz zadań bieżących z dotacji mogą być finansowane również wydatki majątkowe, Wartość przepływów pieniężnych z budżetu Państwa w latach objętych strategią, może przedstawiać się następująco

. Prognoza przepływów pieniężnych w ramach strumienia dotacji z budżetu Państwa na lata 2008-2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Możliwości dodatkowego finansowania zadań z budżetu Państwa	335 000	351 000	369 000	387 000	406 300	426 623

Środki otrzymane w 2007 roku pochodziły wyłącznie z budżetu Państwa. W tym okresie nie było możliwości pozyskania środków finansowych pochodzących z funduszy europejskich. W latach objętych planowaniem strategicznym wiadomo jednak, że Gmina będzie ubiegać się o takie finansowanie. Znane są już bowiem zasady przydzielania środków. Wiadomo jakie zadania i na jakich warunkach będą finansowane.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Możliwości dodatkowego finansowania zadań z funduszy europejskich	70.000	170.000	180.000	180.000	180.000	180.000

Corocznie ogłaszane są również krótkoterminowe programy. Prognoza takich przepływów jest jednak bardzo trudna.

Należy zwrócić uwagę również na możliwości pozyskiwania środków pieniężnych przez organizacje nie zaliczane do sektora finansów publicznych. Podjęcie starań przez takie

podmioty jak choćby organizacje pożytku publicznego o pozyskanie środków z dotacji mocno zwiększa szansę zwiększenia przepływów w ramach tego strumienia.

Szanse

Dotacje są głównym źródłem finansowania zadań ujętych w strategii. W odróżnieniu od dwóch poprzednich strumieni pieniężnych oczekiwane przepływy w planowanym okresie będą coraz większe.

Pozyskanie dotacji zależy przede wszystkim od aktywności i własnej inicjatywy samorządu. Nie bez znaczenia będą czynniki niezależne od gminy, niemniej jednak najistotniejsza może być sprawność i szybkość działania.

W chwili obecnej coraz częściej środki publiczne przekazywane są podmiotom spoza sektora finansów publicznych. Szansą może być przystąpienie do programów i konkursów stowarzyszeń i innych organizacji, które już funkcjonują, a także tworzenie nowych podmiotów, które będą specjalizowały się w zadaniach związanych z oświatą i edukacją.

Konieczne założenia dla możliwości pozyskania finansowania z tego źródła

1. Zaangażowanie w pracę nad projektami pracowników merytorycznych wszystkich jednostek oświatowych Gminy Pokój.
2. Pozyskiwanie aktualnej wiedzy z zakresu finansowania zewnętrznego przez pracowników jednostek oświatowych.
3. Powstanie inicjatyw ze strony organizacji spoza sektora finansów publicznych w zakresie pozyskiwania środków pieniężnych.

Zagrożenia

Szczególnego zaangażowania wymaga nie tylko pozyskanie środków pochodzących z dotacji. Należy dołożyć staranności również przy rozdysponowaniu, a także przy rozliczeniu tych środków. Zagrożenia mogą być związane z dwoma ostatnimi etapami finansowania dotacjami. Wydatki muszą być realizowane zgodnie z programem, tak aby nie występowały wątpliwości co do ich zasadności, celowości czy legalności.

V.5. Kredyty, pożyczki i obligacje

Dzięki zadłużeniu możliwe jest skrócenie cyklu inwestycyjnego oraz wcześniejsze osiągnięcie korzyści wynikających z przedsięwzięć..

Środki zwrotne mają zatem równie ważne znaczenie dla realizacji strategii jak pozostałe źródła finansowania. Może okazać się bowiem, że wykonanie niektórych zadań nie będzie możliwe bez ich zaangażowania.

Gmina konieczne w związku z realizacją zadania termomodernizacji budynków oświatowych, podjęła decyzję o zadłużeniu. Przepływy pieniężne związane z zadłużeniem przedstawiają poniższe zestawienia.

Nazwa zadania	Instytucja finansowa	Forma finansowania	Wysokość kredytu	Okres finansowania w latach	2009	2010	2011	2012	2013
Termomodernizacja a budynków Zespołu Szkół Gimnazjalnych	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu	pożyczka	391 400,00	10	39 140	39 140	39 140	39 140	39 140
Termomodernizacja a budynków Zespołu Szkół Gimnazjalnych	Bank Spółdzielczy w Namyłowie	kredyt	396 740,00	5	79 348	79 348	79 348	79 348	79 348
Termomodernizacja a budynków Publicznego Przedszkola w Pokoju	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu	pożyczka	165 700,00	10	16 570	16 570	16 570	16 570	16 570
Termomodernizacja a budynków Publicznej Szkoły Podstawowej w Pokoju	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu	pożyczka	708 400,00	10	70 840	70 840	70 840	70 840	70 840
Termomodernizacja a budynków Publicznej Szkoły Podstawowej w Pokoju	Bank Spółdzielczy w Namyłowie	kredyt	436 218,96	5	87 243	87 243	87 243	87 243	87 243
Termomodernizacja a budynków Publicznej Szkoły Podstawowej w Domaradzu	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu	pożyczka	257 600,00	10	25 760	25 760	25 760	25 760	25 760
Termomodernizacja a budynków Publicznej Szkoły Podstawowej w Domaradzu	Bank Spółdzielczy w Namyłowie	kredyt	148 551,20	5	29 710	29 710	29 710	29 710	29 710

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Konieczność spłaty kredytów i pożyczek zaciągniętych na zadania oświatowe	348 612	348 612	348 612	348 612	348 612	348 612

V.6. Możliwości finansowania zadań z zakresu rozwoju edukacji z funduszy :

Źródło	Celowość finansowania	Wysokość dostępnych środków	Instytucja uprawniona do otrzymania finansowania
FUNDUSZE LOKALNE			
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju	10 000 zł/ powiat	Placówki oświatowe, NGO, jst, inne,
Gmina Pokój	Pomoc materialna	w zależności o planu finansowego w budżecie	Uczniowie z terenu Gminy Pokój
FUNDUSZE REGIONALNE			
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju	Do 90 % kosztów kwalifikowanych	Placówki oświatowe, NGO, jst, inne,
Otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych Zarządu Województwa Opolskiego	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,	Max 60 000 zł	NGO, jst
Regionalny Program Operacyjny (RPO WO 2007-2013) OŚ PRIORYTETOWA 5 Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe	Działanie 5.1 Wsparcie infrastruktury edukacyjnej Poddziałanie 5.1.2 Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej Cel Poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej na poziomie lokalnym, szczególnie w kontekście zwalczania dysproporcji pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, w szczególności z terenów wiejskich. 1. Przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych) bazy dydaktycznej szkół podstawowych i gimnazjalnych w celu: - unowocześnienia oferty edukacyjnej; - racjonalizacji bazy edukacyjnej; 2. Zakup wyposażenia inwestycyjnego, w tym sprzętu komputerowego i oprogramowania, przeznaczonego do celów dydaktycznych.	Maksymalnie 85% Od 200 tys. do 2 mln PLN	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. 2. Jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną. 3. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, prowadzące statutową działalność non profit (w rozumieniu ustawy o systemie oświaty ⁵⁵) w obszarze objętym wsparciem w ramach poddziałania. 4. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, prowadzące statutową działalność non profit (w rozumieniu ustawy o systemie oświaty ⁵⁶) w obszarze objętym wsparciem w ramach poddziałania. 5. Związki i porozumienia beneficjentów wymienionych w punktach 1-3.
FUNDUSZE KRAJOWE			
Rządowy program poprawy stanu bezpieczeństwa	Realizacja programu powinna uwzględniać działania w obszarze: 1) oświaty i wychowania, 2) szkolnictwa wyższego,	80-90 % kosztów całkowitych dla zadania	Kuratoria oświaty, szkoły, organy prowadzące

w szkołach i placówkach	3) wymiaru sprawiedliwości, 4) prewencji, 5) bezpieczeństwa publicznego, 6) kultury, 7) sportu, 8) pracy socjalnej, 9) zdrowia.	Wartość maksymalna uzależniona od obszaru i działania	
KAPITAŁ LUDZKI 2007 – 2013 Komponent Krajowy Priorytet III WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY	3.1. MODERNIZACJA SYSTEMU ZARZĄDZANIA I NADZORU W OŚWIACIE Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie warunków i narzędzi do monitorowania, ewaluacji i badań systemu oświaty - projekty systemowe Poddziałanie 3.1.2 Modernizacja systemu nadzoru pedagogicznego – projekty systemowe 3.2 ROZWÓJ SYSTEMU EGZAMINÓW ZEWNĘTRZNYCH 3.3 POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA Poddziałanie 3.3.1 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli - projekty systemowe Poddziałanie 3.3.2 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli - projekty konkursowe Poddziałanie 3.3.3 Modernizacja treści i metod kształcenia - projekty systemowe Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe 3.4 OTWARTOŚĆ SYSTEMU EDUKACJI W KONTEKŚCIE UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Poddziałanie 3.4.1 Opracowanie i wdrożenie Krajowego Systemu Kwalifikacji - projekty systemowe Poddziałanie 3.4.2 Upowszechnienie uczenia się przez całe życie – projekty systemowe Poddziałanie 3.4.3 Upowszechnienie uczenia się przez całe życie – projekty konkursowe	Od 60 – 100 % W zależności od poddziałania	Projekty systemowe tzw. Pozakonkursowe koordynowany przez MEN Projekty konkursowe – wszyscy o ile nie zostanie to doprecyzowane przez instytucje zarządzającą na poziomie regionalnym
KAPITAŁ LUDZKI 2007 – 2013 Komponent Regionalny IX ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH			
Działanie 9.1 „Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty”.			
Poddziałanie 9.1.1 „Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej”	- wsparcie istniejących przedszkoli przyczyniające się do zwiększonego uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym np. dłuższe godziny pracy przedszkoli, uruchomienie dodatkowego naboru dzieci, zatrudnienie personelu, - opracowanie i realizacja kampanii informacyjnych promujących edukację przedszkolną.	50 – 400 tys zł	j.s.t.
Poddziałanie 9.1.2 „Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych”	programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na wyrównanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia, w szczególności obejmujące: - dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia, - doradztwo i opiekę pedagogiczną –	50 – 400 tys zł	Szkoły, j.s.t. NGO

	<p>psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym),</p> <ul style="list-style-type: none"> - programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczający system szkolnictwa) umożliwiające ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuację nauki, - dodatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych, - rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno - zawodowym, informowaniem uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy (szkolne ośrodki kariery), - wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne, - wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania. 		
<p>Poddziałanie 9.1.3 „Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych”</p>	<p>realizacja regionalnych programów pomocy stypendialnej dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych szczególnie uzdolnionych (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych), których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym.</p>	<p>Nie mniej niż 250 złotych na ucznia spełniającego kryteria dostępu</p>	<p>Uczniowie wskazani przez szkołę</p>
<p>Działanie 9.4 „Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty”</p>	<p>studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną (w tym przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć),</p> <ul style="list-style-type: none"> - studia podyplomowe, kursy i szkolenia oraz inne formy podwyższania kwalifikacji pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, - studia wyższe dla nauczycieli zainteresowanych podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanego wykształcenia, - studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli i pracowników administracji oświatowej w zakresie organizacji, zarządzania, finansowania oraz monitoringu działalności oświatowej, - programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób 	<p>Nie określono</p>	<p>Szkoły wyższe, j.s.t., NGO</p>

	dorostych)		
Działaniu 9.5 „Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich”	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie i wsparcie działalności inicjatyw ukierunkowanych na pobudzenie świadomości środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich, - projekty przyczyniające się do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwoju usług edukacyjnych na tych obszarach, - działania informacyjno – promocyjne, szkoleniowe, doradcze podnoszące świadomość mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie korzyści płynących z kształcenia i szkolenia. 	j.w. uzależnione od wielkości obszaru	NGO; j.s.t;